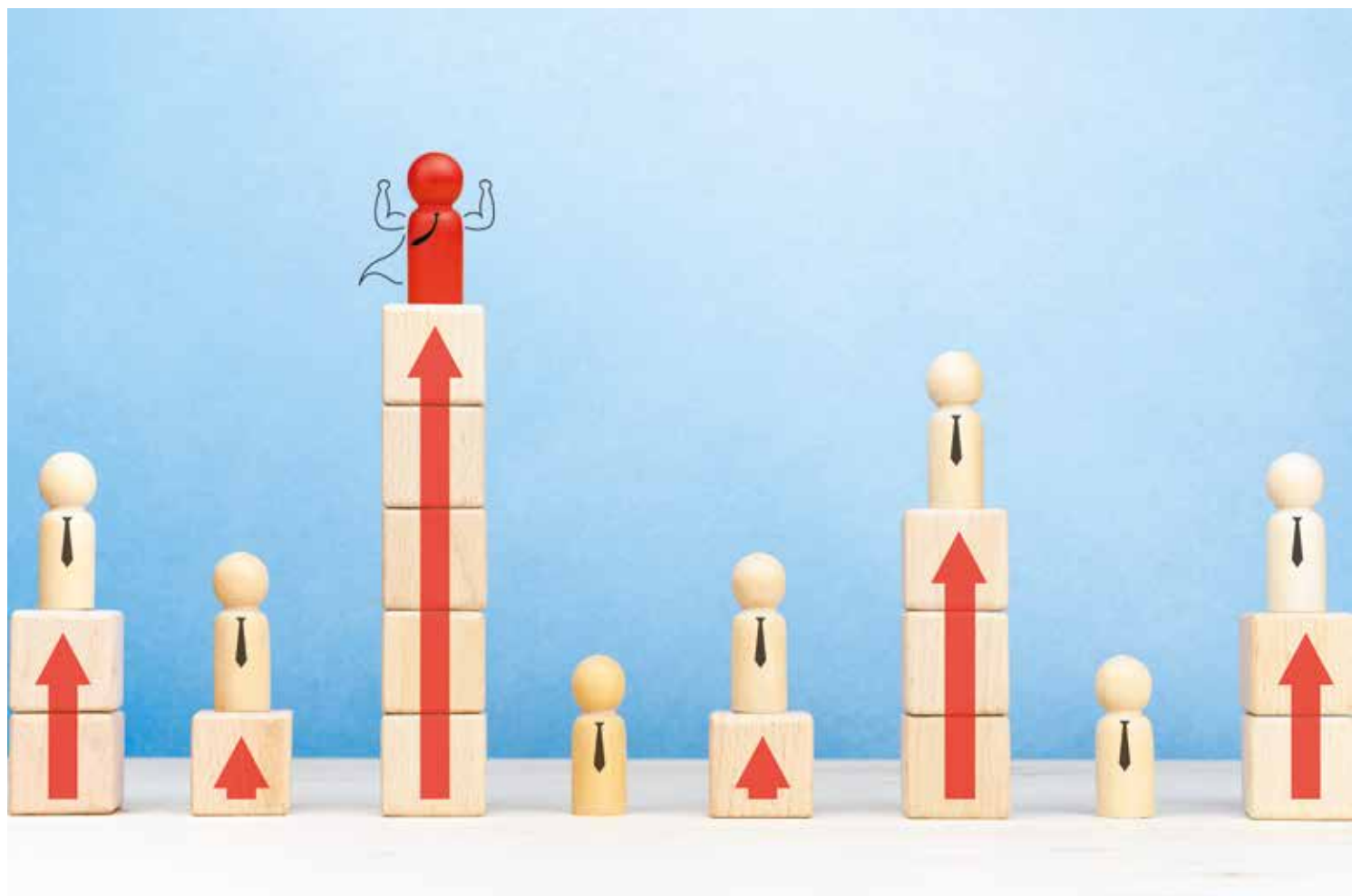

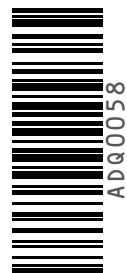
Nowoczesne Doradztwo Zawodowe w Szkole Podstawowej

E-DYŻUR
OŚWIATOWY

W tym miesiącu kolejne dyżury online!
Nasz ekspert odpowie na wszystkie pytania
z zakresu prawa oświatowego!

Lider grupy

Pożądane cechy lidera
przyszłości

Co zamiast miejsca w hierarchii?
O możliwych pozycjach pracownika

Dorota Dudzińska | REDAKTOR

Redaktor czasopisma Nowoczesne Doradztwo Zawodowe w Szkole Podstawowej. Redaktor merytoryczna recenzowanego miesięcznika Strefa Logopedy. Neurologopeda, polonista, oligofrenopeda, terapeuta ręki.

Szanowni Czytelnicy!

Wśród uczniów są przyszli liderzy.

- Co ich wyróżnia?
- W jaki sposób doskonalili u nich umiejętności przywódcze?
- Czy każdy może i czy każdy powinien zostać liderem?

W czerwcowym numerze Nowoczesnego Doradztwa Zawodowego w Szkole Podstawowej podpowiadamy, w jakim celu i w jaki sposób rozwijać u młodych ludzi kompetencje lidera. Zawarte w części praktycznej scenariusze zajęć skupiają się wokół tematów przywództwa, kompetencji społecznych i hierarchii.

Z życzeniami owocnej lektury

Dorota Dudzińska

Autorzy artykułów, scenariuszy zajęć i kart pracy:

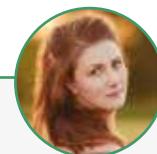
Julia Szytk

Doradca zawodowy PSZ. Trener wielu metod pracy w temacie rozwoju osobistego i zawodowego jednostki. Autorka bloga i kanału na FB „Profesjonalny Doradca Zawodowy”.

dr Anna Wawrzonek

Doktor nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, andragog, doradca zawodowy. Autorka rozwiązań metodycznych w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego dla młodzieży na różnych poziomach edukacyjnych, także dla młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym. Autorka licznych publikacji naukowych.

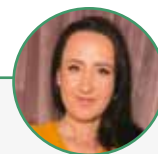
Katarzyna Płuska

Specjalista ds. komunikacji społecznej, certyfikowany trener TUS, menedżer oświaty, trener soft skills, autorka serwisu „Międko o kompetencjach” www.katarzynapluska.pl.

Ewelina Kasalik-Kowal

Absolwentka studiów licencjackich na kierunku Ekonomia oraz magisterskich na kierunku Zarządzanie w administracji publicznej, a także podyplomowych na kierunku Doradztwo Zawodowe. Pracuje w Akademickim Biurze Karier Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Sączu.

Justyna Markusik

Absolwentka UE w Katowicach oraz WSB w Poznaniu WZ Chorzów. Doświadczenie m.in.: w obszarze Project & Process Management, Human Resources, w zarządzaniu zasobami ludzkimi, realizacji międzynarodowych projektów rozwojowych we Fluor S.A., menedżerskie w brytyjskim oddziale Fluor Corp www.fluor.com. Związana z przestrzenią społeczną w ramach działań fundacji Hemmersbach Kids' Family firmy Hemmersbach www.hemmersbach.com i ze środowiskiem akademickim - wykładowca współpracujący (Politechnika Śląska/SWPS) oraz pracownik (Akademia WSB).

W NUMERZE:

CZĘŚĆ TEORETYCZNA

- Pożądane cechy lidera przyszłości ..... str. 1
- Co zamiast miejsca w hierarchii? O możliwych pozycjach pracownika ..... str. 4

CZĘŚĆ PRAKTYCZNA

1. Kim jest lider? O cechach dobrego przywódcy ..... str. 7
  2. Moje miejsce w zespole ..... str. 11
  3. Czym jest hierarchia? ..... str. 14
  4. Jaka jest moja rola zespołowa? ..... str. 17
  5. Nie! – o asertywności ..... str. 20
  6. Czy jestem charyzmatyczny? ..... str. 22
  7. Jak komunikuje dobry lider? ..... str. 26
  8. Kto pracuje na statku? ..... str. 28
- Plakat: Zostań dobrym liderem! ..... str. 31
- Konkurs dla doradców zawodowych ..... str. 32

Wiedza i Praktyka sp. z o.o.
ul. Łotewska 9A, 03-918 Warszawa
NIP: 526-19-92-256

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy,
Sąd Gospodarczy XIII Wydział Gospodarczy
Rejestrowy. Wysokość kapitału zakładowego: 200.000 zł
Nr rejestrowy BDO 000008579

Kierownik grupy wydawniczej: Agata Jastrzębska
Wydawca: Karolina Mutryn
Redaktor merytoryczna: Dorota Dudzińska
Redakcja: Marta Wysocka
Koordynacja produkcji: Mariusz Jezerski, Magdalena Huta
Korekta: Zespół
Projekt graficzny publikacji: Piotr Fedorczyk
Skład i łamanie: Triograf, Dariusz Kotacz
Drukarnia: KRM Druk sp. z o.o., sp. k.

Nakład: 1000 egz.
ISSN: 2657-9502

„Nowoczesne Doradztwo Zawodowe w Szkole Podstawowej” wraz z przysługującymi Czytelnikom innymi elementami dostępnymi w prenumeracie (e-letter, strona WWW i inne) chronione są prawem autorskim. Przedruk materiałów opublikowanych w poradniku „Nowoczesne Doradztwo Zawodowe w Szkole Podstawowej” oraz w innych dostępnych elementach prenumeraty – bez zgody wydawcy – jest zabroniony. Zakaz nie dotyczy cytowania publikacji z powołaniem się na źródło.

Informacje o prenumeracie:
tel.: 22 518 29 29 , faks: 22 617 60 10 , www.formularze.wip.pl

Pożądane cechy lidera przyszłości

Anna Wawrzonek

Stawanie się dobrym liderem to podróż polegająca na ciągłym uczeniu się i rozwoju. Lider doskonaleni swoją rolę dzięki podejmowaniu wyzwań, szukaniu informacji zwrotnych, wspieraniu kontaktów i kultywowaniu zrozumienia. Nowy model przywództwa jest konsekwencją wielopłaszczyznowych zmian, których doświadczamy jako społeczeństwo w wymiarze globalnym. Z nich wynikają także nowe wyzwania oraz oczekiwania cech lidera przyszłości. Niniejszy artykuł jest próbą odpowiedzi na pytania dotyczące nowego modelu zarządzania oraz kompetencji, które powinny wyróżniać lidera XXI wieku.

Kim jest „lider”?

Zgodnie z definicją „Encyklopedii Zarządzania” lider to: *osoba, która ma za zadanie zarządzanie, przewodzenie pewną grupą ludzi. Inaczej nazywany jest często **przywódcą, wodzem** bądź **decy-dentem**. Osoba, która ma prawo dominować nad podwładnymi, oceniać ich, a także ustalać składy zespołów, którymi zarządza. Lider w zespole powinien być doświadczony i wykazywać się mądrością. Do zadań lidera należą także motywowanie, inspirowanie oraz wyzwalamie energii w innych ludziach. Jedną z umiejętności lidera jest również dostosowanie przywództwa do zmiennych warunków, w których funkcjonują organizacje. Polega to na wykorzystaniu zachowań specyficznych dla różnych typów przywódczych. Efektywność jego działań w dużej mierze zależy od tego, czy dana osoba potrafi stworzyć warunki, które zachęcą członków podlegającego mu zespołu do angażowania się we wspólne osiągnięcie celów¹.*

Na podstawie przywołanej definicji można przypisać liderowi zespół cech, którymi powinien się wyróżniać. Warto jednak pamiętać, iż to, co sprawdzało się jeszcze 10 lat temu, kiedy rzeczywistość charakteryzowano przez pryzmat świata VUCA, nie jest już aktualne.

Świat VUCA, świat BANI

Zmiany wpłynęły na modyfikację cech lidera przyszłości. **Świat VUCA** to koncepcja popularna pod koniec XX i na początku XXI wieku, charakteryzowana przez:

- V jak *volatility* (zmienność),
- U jak *uncertainty* (niepewność),
- C jak *complexity* (złożoność),
- A jak *ambiguity* (niejednoznaczność).

Termin VUCA powstał, by opisać rzeczywistość, w której zachodzą coraz szybsze zmiany, a przyszłość nie jest przewidywalna. Ta wymusza

konieczność podejmowania szybkich decyzji i przetwarzania przy tym ogromnych ilości informacji. Proponowana koncepcja nie jest obecnie wystarczająca. Rzeczywistość postpandemiczną lepiej charakteryzuje akronim BANI, koncepcja rzeczywistości oparta na świadomości. Zaproponowana przez J. Cascio nazwa wizji świata zawiera w sobie określenia:

- B jak *brittle* (kruchy),
- A jak *anxious* (niepokojny),
- N jak *non-linear* (nieliniowy),
- I jak *incomprehensible/incpreceptible* (niezrozumiały).

BANI opiera się na założeniu, iż zmiany i postęp na świecie są masowe, a ich efekty nie są jeszcze w pełni poznane. Zakłada, że systemy, na których polegają i w których funkcjonują ludzie, podlegają nieprzewidywalnym przeobrażeniom. Przyjęcie proponowanych założeń daje podstawę do budowania i rozwijania „nowych” kompetencji i modeli przywództwa. Zgodnie z założeniami J. Cascio, *jeśli coś jest kruche, wymaga zdolności i odporności. Jeśli czujemy niepokój, potrzebujemy empatii i uważności. Jeśli coś jest nieliniowe, wymaga kontekstu i adaptacji. Jeśli coś jest niezrozumiałe, wymaga przejrzystości i intuicji².*

Zmiana cech idealnego lidera

Koncepcja BANI, a z nią pandemia, IV rewolucja przemysłowa, praca 4.0 i ekonomia gigu zmieniły oczekiwania wobec liderów i ich stylu zarządzania. Lider przyszłości to osoba:

- charyzmatyczna,
- otwarta na zmiany,
- tolerancyjna,
- empatyczna,
- wspierająca innych,
- ciekawa ludzi i świata,

¹ Lider, Encyklopedia Zarządzania, <https://mfiles.pl/pl/index.php/Lider> [dostęp: 1.04.2024 r.].

² S. Grabmeier, *BANI versus VUCA: a new acronym, to describe the world*, <https://stephangrabmeier.de/bani-versus-vuca/> [dostęp: 16.11.2022 r.].